

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บัณฑิตมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาความคิดให้คิดอย่างมีเหตุผล สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) และแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมที่ยึดผู้สอนเป็นศูนย์กลางมายึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและประเมินผลตามจริง

การเรียนการสอนมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการคือ ผู้เรียน ผู้สอน และกระบวนการเรียนการสอน โดยการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความพร้อมขององค์ประกอบ 3 ประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ นอกจากผู้สอนจะมีความพร้อมและกำหนดกระบวนการเรียนการสอนแล้ว ยังต้องรู้จักและเข้าใจในธรรมชาติและ ความสนใจของผู้เรียน และเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนด้วย เพราะธรรมชาติของบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน เช่น แตกต่างกันในด้านสมรรถภาพ บุคลิกภาพ ทักษะ ทักษะ ความสนใจ และพฤติกรรมด้านต่างๆ (Bingham, 1942 อ้างใน พงษ์ศักดิ์ เป็นแก้ว, 2546) ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้เป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันและมีความเกี่ยวข้องกับวิธีการที่ผู้เรียนชอบในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ

จากการศึกษาของ เฟลเดอร์ (Felder, 1996; Felder, 2002) พบว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้และการตอบสนองต่อการเรียนและสิ่งแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างกัน เช่นบางคนเรียนรู้ได้ดีโดยผ่านการการมองเห็น ตอบสนองการดูรูปภาพ กราฟ บางคนเรียนรู้ได้ดีจากการได้ยิน การใช้คำพูด บางคนเรียนรู้ได้ดีจากการสะท้อนคิด และบางคนเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เดวิส (Davis, 1993) และ ดูเบริน (Dubrin, 1994) ที่ระบุว่ารูปแบบการเรียนรู้เป็นลักษณะความชอบในวิธีการรวบรวม ทำนาย จัดการ และคิดเกี่ยวกับข้อมูล โดยบางคนชอบที่จะทำงานคนเดียว บางคนชอบทำงานเป็นกลุ่ม บางคนเรียนรู้ได้ดีโดยการ

อย่างไรก็ตามการที่ผู้เรียนจะสามารถเลือกรูปแบบการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และครูผู้สอนจะจัดรูปแบบการสอน (teaching styles) ให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ผู้เรียนจำเป็นต้องทราบรูปแบบการเรียนรู้ (learning styles) ของตนว่าเป็นแบบใด และผู้สอนจะต้องทราบรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย เพื่อจะช่วยให้ผู้สอนพัฒนารูปแบบการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน และสถาบันการศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียน(Decker, 1983 อ้างถึงใน พอเพ็ญ ไกรนรา ธิดารัตน์ สุภานันท์ และ วรรัตน์ ทิพย์รัตน์, 2545) ในทางตรงข้ามหากมีการจัดการเรียนการสอนที่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนอาจส่งผลให้ผู้เรียนรู้สึกเบื่อ ขาดความกระตือรือร้นในการเรียน ขาดแรงจูงใจในการเรียนโดยเฉพาะการเรียนตามรูปแบบเดิมๆของผู้สอน บางรายอาจมีการเปลี่ยนหลักสูตร หรือมหาวิทยาลัยได้ ในส่วนของผู้สอนอาจต้องพบกับคะแนนที่ต่ำของผู้เรียน และการไม่ให้ความร่วมมือในการเรียนในรูปแบบต่างๆ เช่น การมาสาย การไม่ส่งงาน การไม่มีส่วนร่วมในการเรียน เป็นต้น (Felder & Silverman, 1988 cited in Felder, 2002)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและให้ความสนใจในการศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่า นักศึกษาพยาบาลมีรูปแบบการเรียนรู้เป็นแบบใด เพื่อให้ นักศึกษาทราบรูปแบบการเรียนรู้ของตนเอง และสามารถนำไปปรึกษาผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับตัวนักศึกษาได้ และคาดว่าหากนักศึกษาสามารถปรับวิธีเรียนให้เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของตนเองจะทำให้ นักศึกษา มีความสุขกับการเรียน และสามารถปรับตัวต่อการเรียนที่แม้จะไม่ใช้รูปแบบของตนเองได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะ ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถามการวิจัย

รูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นิยามศัพท์

รูปแบบการเรียนรู้ (learning styles) หมายถึง ลักษณะของวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนแต่ละคนชอบหรือนิยมใช้ในกระบวนการรับข้อมูลต่างๆ เข้ามาเพื่อการเรียนรู้ การคิด หรือการแก้ปัญหา ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล (Felder & Spurlin, 2005; www.funderstanding.com, www.ldpride.net/learningstyles) โดย เฟลเดอร์ และ ซิลเวอร์แมน (Felder & Silverman, 1988 และ Felder & Soloman revised in 2002) ได้แบ่งประเภทของการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น 4 มิติ ได้แก่ (1) มิติการลงมือปฏิบัติหรือการสะท้อนคิด (Active or Reflective) (2) มิติการใช้ประสาทสัมผัส หรือการใช้สัญชาตญาณ (Sensory or Intuition) (3) มิติการมองเห็น หรือการใช้ภาษาพูด (Visual or Verbal) และ (4) มิติกระบวนการคิดแบบเป็นเส้นตรง หรือกระบวนการคิดแบบภาพรวม (Sequential or Global) ซึ่งประเมินได้จาก แบบวัดรูปแบบการเรียนรู้ (Index of Learning Styles Questionnaire : ILS)

นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2550